

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Sivistysvaliokunnan ja Professoriliiton hallituksen tapaaminen 25.2.2021

www.professoriliitto.fi

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

- Puheenjohtaja Jukka Heikkilä, tietojärjestelmätieteen professori, Turun yliopisto
- Varapuheenjohtaja Eeva Moilanen, farmakologian professori, Tampereen yliopisto
- Hallituksen jäsenet:
 - Matti Alatalo, teoreettisen fysiikan professori, Oulun yliopisto
 - Petri Mäntysaari, kauppaoikeuden professori, Hanken
 - Juha Rouvinen, orgaanisen kemian professori, Itä-Suomen yliopisto
 - Jussi Välimaa, koulutustutkimuksen professori, Jyväskylän yliopisto
 - Johanna Moisander, organisaatioviestinnän professori, Aalto-yliopisto
 - Teija Laitinen, liiketaloustieteen professori, Vaasan yliopisto
- Valtuuston puheenjohtaja Jaana Hallamaa, sosiaalietiikan professori, Helsingin yliopisto
- Toiminnanjohtaja Tarja Niemelä, viestinnän asiantuntija Elina Andersson-Finne

- Edellisessä tapaamisessa sitouduimme lisäämään tutkitun tiedon medianäkyvyyttä
- Tutkitun tiedon teemavuosi 2021
- Kevätseminaari 23.4.2021

Tieteen riippumattomuus – mitä se on?

Tutkitun tiedon
teemavuosi
2021

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Yliopistojärjestelmää kehitetään duaalimallin pohjalta tavoitteena tutkimuksen ja koulutuksen sisällön korkea kansainvälinen laatu

- Pandemiasta elpyminen ja kestävä kehitys varmistetaan edistämällä yliopistojen ja tutkimuslaitosten rahoitusta monipuolisesti.
 - Perusrahoituksen vakauttaminen ja TKI-rahoituksen selkeyttäminen
- Yliopistolakia tulee muuttaa
 - Yliopistolakia (22 ja 26 §) tulee täydentää muun muassa yliopistokollegion ja monijäsenisen hallintoelimen tehtäviä lisäämällä.
 - Yliopistolakiin tulee lisätä uusi 33a § professuuriin johtavasta urapolusta.
- Tutkijoiden tekijänoikeudet tulee turvata
 - Tieteen ja taiteen vapaus
 - Kannustaminen avoimeen tieteeseen ja/tai nopeaan hyödyntämiseen

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Suomen elpyminen ja menestys nojaavat vahvaan osaamiseen

- Osaamisen perustana on laadukas tutkimus.
- Kansainvälisesti tunnustettu tutkimuksen korkea taso ja siihen perustuva osaaminen ovat saavutettavissa laadukkailla investoinneilla tutkimukseen, taiteeseen ja koulutukseen.
- Yhteisesti sovitussa korkeakouluvisiossa TKI-toiminnan rahoitus tulisi nostaa 4 %:iin BKT:sta. Tämä tavoite edellyttää noin 3 miljardin euron vuosittaisia julkisia ja yksityisiä lisäpanostuksia tutkimukseen ja kehittämiseen.
- *Kannatamme lämpimästi koulutuspoliittisessa selonteossa (luonnos) todettua TKI-tiekartan toimeenpanoa ja sen vaatimia pysyväisluonteisia panostuksia OKM- ja TEM-sektorin pääluokkiin sekä sektoriensa TKI-toiminnasta vastaaville muille ministeriöille.*

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

- TKI-kumppanuusmalli ei menesty ilman yliopiston pitkäjänteistä vapaassa käytössä olevaa tutkimusrahoitusta.
- Yrityksille (ja yhteisöille) on syytä antaa pysyvä verovähennysoikeus TKI-yhteistyöhön.
- EU:n elpymispaketin varoja on syytä suunnata erityisesti tutkimukseen.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Rahoitusmallin muuttaminen

- Nykyinen rahoitusmalli ei vastaa hyvää kansainvälistä käytäntöä.
- Yliopistojen rahoitusmallia tulee muuttaa siten, että painopistettä siirretään lyhyen aikavälin tuloksellisuusrahoituksesta ja harkinnanvaraisesta rahoituksesta yliopistolaissa edellytettyyn perusrahoitukseen eli pitkäjänteiseen rahoitukseen sekä opetusmääriin perustavasta rahoituksesta vapaan tutkimuksen rahoitukseen.
- 50 % korkeakoulutustavoite eli tutkintotavoitteiden nostaminen tuhansilla tulee toteuttaa koulutuksen korkea laatu säilyttäen ja täysimääräisesti resursoiden. Ajatus siitä, että yliopistoissa aina vain opetettaisiin enemmän, on ilman lisäopettajia mahdoton. Muussa tapauksessa tämä tarkoittaa sitä, että henkilöresursseja siirretään tutkimuksesta opetukseen.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Yliopistolain 22 ja 26 §:n muuttaminen

- Yliopiston itsehallinto on yliopistoyhteisön itsehallintoa. Itsehallinnon tarkoituksena on varmistaa toiminnan korkea laatu sekä toteuttaa tutkimuksen ja korkeimman opetuksen vapautta (PL 16 §:n 3 mom.).
 - Lakia pitää muuttaa niin, että julkisoikeudellisen yliopiston yliopistokollegion ja säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen tehtäviin lisätään yliopiston strategian, hallituksen laatimien talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen sekä johtosääntöjen vahvistaminen.
 - Lakia pitää muuttaa niin, että yliopistokollegio ja yhteinen monijäseninen hallintoelin voi vapauttaa hallituksen tai sen jäsenen tehtävästään, jälkimmäisen myös ilman, että hallitus tekee esityksen vapauttamisesta.
 - Lakia pitää muuttaa niin, että säätiöyliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää itse hallituksen valintaan liittyvistä menettelyistä

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Yliopistolakiin uusi 33a §

- ”Professoreiden rekrytointi on yliopistojen henkilöstöjohtamista laajempi, kansallinen, yliopisto- ja tiedepoliittinen kysymys”
- [Professoreiden rekrytoinnit Pekkola ym. 22.10.2020 julkinen 27112020 klo 13.pdf \(professoriliitto.fi\)](#)
- Professorien vakinaistamispolun käytöstä (tenure track) on tullut yleinen tapa rekrytoida tutkijoita ja professoreita. Nykyinen lainsäädäntö ei kuitenkaan tunnista yliopistojen vaihtelevaa käytäntöä.
- Yliopistolakia tulee täydentää professuuriin johtavaa urapolkua koskevilla säännöksillä. Myös työlainsäädännön ja nykyisen käytännön välinen ristiriita määräaikaisten työsuhteiden käytöstä tulee ratkaista.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Tutkijoiden ja opettajien tekijänoikeudet on turvattava

- Tekijänoikeuksilla edistetään luovaa työtä. Tutkijan tekijänoikeudet antavat kannustimia tehdä paljon työtä, jotta tulokset olisivat innovatiivisia.
- Tekijänoikeuksien kaventaminen heikentäisi näitä kannustimia ja samalla tulosten laatua.
- Tutkijan tekijänoikeuksilla turvataan osaltaan sekä tieteen avoimuutta että tieteen vapautta.
- Tutkijoiden tekijänoikeuksia tulee parantaa erityisesti digitaalisessa ympäristössä. Tämä koskee myös opetusaineistoja.

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Professoriliitto – tieteen, taiteen ja sivistyksen puolesta